

LAKIALOITE 150/2005 vp

Laki eläinsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Eläinsuojelulakia ehdotetaan muutettavaksi niin, että kiellon tai määräyksen antaminen tulee valvontaviranomaiselle pakolliseksi silloin, kun eläinsuojelutarkastuksessa on todettu eläinsuojelulakia tai sen nojalla annettuja säädöksiä tai määräyksiä rikotun. Lisäksi lakiin ehdotetaan lisäystä, jossa eläinsuojeluviranomaisen tulee seurata eläimen pidossa syntyneen laiminyönnin seurauksena annettujen käskyjen tai määräysten noudattamista uusintatarkastuksilla. Eläinsuojelulakiin ehdotetaan lisäystä, joka an-

taa lääninhallituksille eläinsuojelullisista syistä oikeuden määrätä eläimen omistaja tilapäiseen eläintenpitokieltoon niin, että oikeus myöhemmin ratkaisee, puretaanko eläintenpitokielto vai jatketaanko sitä. Eläinsuojelulakiin ehdotetaan lisäystä, jossa valtion varoista maksetaan etukäteen kustannukset, joita lain 42 ja 44 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on aiheutunut, minkä jälkeen eläimen omistaja tai haltija on vastuullinen lopullisista kustannuksista.

PERUSTELUT

Vuoden 1996 eläinsuojelulakia on uudistettu viisi kertaa, vuosina 1996, 1998, 1999, 2001 ja 2003. Laissa on edelleen puutteita, jotka tulisi korjata ensi tilassa. Eläinsuojelulain ensimmäisen pykälän mukaan lain tarkoitus on suojella eläimiä parhaalla mahdollisella tavalla kivulta, tuskalta ja kärsimykseltä ja edistää eläinten hyvinvointia ja hyvää kohtelua. Tällä hetkellä tämä ei käytännössä toteudu riittävällä varmuudella.

Jälkikäteisen eläinsuojeluvalvonnan kehittäminen

Eläinsuojeluvalvojan ilmoitukset

Käytännön kokemukset ovat osoittaneet, että lääninhallituksen hyväksymien eläinsuojeluvalvojen ESL:n 41 §:n mukaisesti tekemät ilmoitukset eläinsuojeluviranomaisille eivät ole useinkaan johtaneet mihinkään jatkotoimenpiteisiin. Tämän ongelman poistamiseksi ehdotetaan 41 §:ää muutettavaksi niin, että valvojan ilmoituksen perusteella viranomaisen on ryhdyttävä asiassa ESL:n 39 ja 42—44 §:ssä mainittuihin toimenpiteisiin.

Kiellot ja määräykset

ESL:n 42 §:n mukaan valvontaviranomainen voi antaa eläimen omistajalle tai haltijalle kieltoja tai määräyksiä silloin, kun eläinsuojelutarkastuksessa on todettu eläinsuojelulakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä rikottun. Tällöin voidaan eläimen omistajaa tai haltijaa kieltää jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä määräajassa täyttämään velvollisuutensa. Kysymys on siis eläinsuojelurikoksesta tai -rikkomuksesta. Pykälää on muutettava niin, että kiellon tai määräyksen antaminen tulee valvontaviranomaiselle pakolliseksi.

Edellä mainitussa pykälässä ei velvoiteta valvontaviranomaista suorittamaan uusintatarkastusta annetun määräajan jälkeen tai kiellon noudattamisen valvontaa. Tämän pitäisi olla itsestään selvää, mutta virallisten tilastojen mukaan uusintatarkastus laiminlyödään merkittävän usein. Tämän vuoksi ESL:n 42 §:ään on lisättävä velvollisuus uusintatarkastuksen suorittamisesta.

Väliaikainen eläintenpitokielto kiireellisten toimenpiteiden yhteydessä

ESL:n 44 §:ssä eläinsuojeluviranomaiselle annetaan kiireellisissä tapauksissa oikeus ryhtyä varsin voimakkaisiin toimenpiteisiin eläimen hyvinvoinnin turvaamiseksi silloin, kun eläinsuojelulliset syyt sitä vaativat. Pääsääntöisesti tällaisissa tapauksissa on kysymys eläimestä, jonka hyvinvointi on todella vakavasti vaarantunut ja joka on välittömän avun tarpeessa. Valvontaviranomaisilla on oikeus tällöin takavarikoida eläin ja ääritapauksessa jopa lopettaa se. Eläimen omistaja tai haltija on puolestaan törkeästi laiminlyönyt velvollisuutensa huolehtia eläimen hyvinvoinnista.

Nykyisen lain mukaan eläimen omistaja tai haltija, jonka eläin on takavarikoitu, voi vaikkapa samana päivänä ottaa uusia eläimiä kenen-

kään sitä estämättä. Näiden eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi lääninhallituksille tulisi antaa oikeus määrätä joko omasta aloitteestaan tai valvontaviranomaisten pyynnöstä eläimen omistaja tai haltija väliaikaiseen eläintenpitokieltoon.

Kustannusten korvaaminen

ESL:n 58 §:n mukaan eläimen omistajan tai haltijan on korvattava kaikki ne kustannukset, joita lain 42 ja 44 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä on aiheutunut. Saman pykälän toisen momentin mukaan 44 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset voidaan erityisistä syistä maksaa etukäteen valtion talousarviossa maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintähuoltoon varatuista määrärahoista. Tämän määräyksen tarkoituksena on ollut turvata se, että avun tarpeessa oleva eläin voidaan kiireellisessä tapauksessa sijoittaa johonkin hoitopaikkaan riippumatta siitä, onko eläimen omistajalla tai haltijalla mahdollisuuksia maksaa sijoittamisesta aiheutuvat kulut.

Käytännössä hoitopaikan järjestäneellä on ollut erityisiä ongelmia saada korvauksia. Valvontaviranomaiset vetoavat siihen, että omistajan tai haltijan on maksu suoritettava, kuten laki edellyttää, vaikka omistaja tiedettäisiin maksukyvyttömäksi. Ministeriö puolestaan vetoaa määrärahojen rajallisuuteen. Sopimuksen valvontaviranomaisen kanssa tehneen hoitopaikan pitäjälle jää viranomaisten vastuusta vetäytymisen jälkeen epätoivoinen tehtävä yrittää periä korvaukset maksukyvyttömältä omistajalta.

ESL:n 58 §:n toista momenttia on muutettava niin, että kustannukset voidaan aina maksaa etukäteen valtion varoista ja valtiolle jää sitten velvollisuus pyrkiä perimään kustannukset eläimen omistajalta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

eläinsuojelulain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 4 päivänä huhtikuuta 1996 annetun eläinsuojelulain (247/1996) 41 §:n 1 momentti,
42 § ja 58 §:n 2 momentti sekä
lisätään lakiin uusi 44 a § seuraavasti:

41 §

Ilmoitukset

Jos eläinsuojeluvalvoja tekemässään tarkastuksessa havaitsee, että tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä on rikottu, on hänen ilmoitettava siitä lääninhallitukselle, kunnaneläinlääkärille, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavalle viranhaltijalle tai poliisille, joiden on ryhdyttävä asiassa 39 ja 42—44 §:ssä tarkoitettuihin toimenpiteisiin.

42 §

Kiellot ja määräykset

Jos 39 §:ssä tarkoitettussa tarkastuksessa tai muutoin todetaan, että tätä lakia taikka sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä on rikottu, lääninhallituksen, kunnaneläinlääkärin, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan, tarkastuseläinlääkärin, rajaeläinlääkärin tai poliisin on kiellettävä eläimen omistajaa tai haltijaa jatkamasta tai toistamasta tämän lain taikka sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaista menettelyä taikka määrättävä eläimen omistaja tai haltija määräajassa täyttämään velvollisuutensa. Valvontaviranomaisten on suoritettava uusintatarkastus vii-

meistään kuukauden kuluessa määräajan päättymisestä tai kiellon antamisesta.

44 a §

Väliaikainen eläintenpitokielto

Lääninhallitus voi omasta aloitteestaan tai kunnaneläinlääkärin, kunnan terveydensuojeluvalvontaa hoitavan viranhaltijan, tarkastuseläinlääkärin, rajaeläinlääkärin tai poliisin pyynnöstä määrätä väliaikaisen eläintenpitokiellon eläimen omistajalle tai haltijalle, jonka eläin on sen hoidon tai kohtelun törkeän laiminlyönnin vuoksi jouduttu lain 44 §:n nojalla takavarikoimaan.

58 §

Kustannukset

Edellä 44 §:ssä tarkoitetuista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset voidaan maksaa etukäteen valtion talousarviossa maa- ja metsätalousministeriön eläinlääkintähuoltoon varatuista määrärahoista. Eläimen omistaja tai haltija on vastuussa kustannusten lopullisesta suorittamisesta siten kuin edellä 1 momentissa säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2006.

LA 150/2005 vp — Heidi Hautala /vihr ym.

Helsingissä 23 päivänä marraskuuta 2005

Heidi Hautala /vihr
Pentti Tiusanen /vas
Veijo Puhjo /vas
Janina Andersson /vihr
Pia Viitanen /sd
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Satu Taiveaho /sd
Annika Lapintie /vas
Erkki Pulliainen /vihr
Suvi Lindén /kok
Jyrki Kasvi /vihr
Osmo Soininvaara /vihr
Rosa Meriläinen /vihr
Kirsi Ojansuu /vihr
Sari Essayah /kd

Anni Sinnemäki /vihr
Paula Risikko /kok
Saara Karhu /sd
Oras Tynkkynen /vihr
Minna Sirnö /vas
Petri Neittaanmäki /kesk
Astrid Thors /r
Anne Huotari /vas
Marjaana Koskinen /sd
Unto Valpas /vas
Tuija Brax /vihr
Merikukka Forsius /vihr
Säde Tahvanainen /sd
Erkki Virtanen /vas
Ulla Anttila /vihr